

Latweeschu Awises.

Nr. 29. Zettortdeena tannî 20tâ Juhli 1822.

No Pehterburges.

Muhfu Bihbeles-draudsiba ne apniknadaima fawu svehtu darbu strahdadama pastahwigi un gan drihs fakfoht brihnischfigi no Deewa tohp svehtita. 20,000 jaunas derribas eefsch wezzas un jaunas Kreewu wallodas taggad irr gattawas un bes tam wehl 5000 grahmatac ta svehta Pahwila us teem Galaterein rakstos irr eespeetas. Wehl 10,000 jaunas derribas eefsch wezzas un jaunas Kreewu wallodas taggad rakstos teek eespeetas. Schè arridsan apgahda, ka ta svehta Bihbele eefsch Iggauku wallodas ar stahwedameem raksteem tohp eespeesta, un ta lihds arridsan ta Bihbele eefsch Latweeschu wallodu libds treschu Mlohsus grahmatu stahwoschöös rakstos jau eespeesta. Wehl eefsch Tahtaru un Turkus wallodas schè jaunas derribas rakstos eespeesch, un Muska-wà 7000 Bihbeles pohlfiki, un 5000 Bihbeles krewifki jau rakstos eespeetas un gattawas. — No jauna 154,000 Bihbeles eefsch daschadahm wallodahm schimmì gadda rakstos taps eespeetas. — Gan drihs pa wisseem Kreewu walts Gubernementeem Bihbeles draudsibas ar dauds paliga-beedribahm irr uszeltas, un azzim redsoht tas Rungs svehti schihs darboschanas, dauds tuhkfostchu zilwekeem Deewa svehtu wahrdi rohkäs eedoht.

Muhfu Kreewi ar dewigahm rohfahm fawas Bihbeles-draudsibas apschkinfoujsci, jo no Ima Worrar lihds 1ctu Mai schi gadda, tas irr eefsch trim mehnescheem, pee schihs leelas Pehterburges Bihbeles-draudsibas, no tahm zittahm eefsch naudas atsuhtiti: 64,065 Rubbulus Banko naudas, 4174 Rubbulus Sudraba, 36 puss Imperiali un 4 Dukati. — Rehl japeeminn, ka ta Englanderu Bihbeles-draudsiba, (kas ta fakfoht ta mahte no wifahm zittahm par wissu Cwrofiju) tai Kreewu

Bihbeles draudsibai atkal 50,000 Rubbulus Banko naudas (kas pahri par 13,000 Rubbulus Sudraba istaisa) eeschkinfoujsci, ar weenu mihligu un kristigu grahmatu, kurrâ ta preezadamees preezajahs par tahm leelahm leetahm to Kreewu Bihbeles-draudsibas eefsch schihs svehtas darboschanas jau ar Deewa paligu isdarijusi.

Taun = Tselgawâ, tannî 4tâ Juhli.

Aliswakkar mchs wehl redsejam weenu struhgu us Nihgu ejam, kaut Daugawa taggad warren sefla. Plohestus arri scho gadd wehlu nolaidschi. — Muhfu kaimini gan pee laika steiguschees, un fawus plohestus us Nihgu irr aislaiduschi un daschi, gohds Deewam, labbu naudu nopolnijuschi. — Weens fainneeks ar peezeem sirgeem bij 17 asse malkas isgahjuschâ seemâ isweddis un par katru assi, par iszirschani, isweschanu un aislaishchanu tas bij 5 Rubbulus un 50 Kappeikus Sudraba derrejis. — Namehr tohs plohestus istaisijs, winnam gan kahdi 15 Rubbulus Sudraba irr pelnijis; bet tomehr winsch wehl 78 Rubbulus Sudraba irr pelnijis; bet pilsfatâ tee malkas fanehmeji tà bij krahwuschi, ka gan drihs 3 asse istruhke.

Muhfu kaimineem gan allaschin labbi pelni. Zik tuhkfostchu puhru labbibas, miltu un purtraima no diwejahm leetahm Magafinehm, kas istufschotas, un dauds labbiba no zitteem kungeem, kas muhsu pilsfatâ bij nolikta, newaid aiswesta us Zehfabu pilsfatu; un gads gaddeem wissas laivas, kas us pilsfateem un weetahm us augschu nahk, kas us Daugawas kastu stahw, fawas prezzes pee muhsu pilsfata noleek, jeb ne tahli no muhsu pilsfata; jo pee Lihku-Muischas par gruhibi un pee Strukman-Muischas, kas 5 juhdies no muhsu pilsfata par kehrki (zittur safka rumbi) laivas ne warr

pahreet, kas us angschu nahf. — Kaut tahdi
pelní weenam fainneekam gan warr lihdseht
labbi eekohptees, tomehr retti pee mums kahdu
reds, pee ka baggatus auglus pateesi atnestu.
Dascham gan tee lauki wahji irraid, bet zits
atkat ne proht farwu laimi jeb farwu nopolnitu
mantu pareisi walkaft, bet tas to apderr un
eeksch derschanas daschureisi leelu stahdi zeesch.
Kà zitti plohestineeki, kas zerredami labbu naudu
pelnicht, eedsehruschees farwu plohestu us felu
weetu bij laiduschi, ka teem 50 Nubbili Sudraba
jamaksa, kamehr farwu plohestu isdabbuzzusch.
— Tad mehs gan mahzamees, ka tam,
kas ne proht farwu laimi walkaft, ne lihds nedt
labba weeta fur tas dsihwo, nedt isdewigs
laiks fo pelnicht, nedt wesseliba un spehks,
wisch tomehr nabbags paleek un wimmam naw
fo preezates; kamehr zits jo flifta weeta un
ar maissu spehku wairak nopoln un jo preezigi
un laimigi dsihwo.

Weenam fainneekam no Jaum-Telgawas
Mahzitaja-Muischais weens falps irr noßlihzis.
To Jahn deenu frehtijuschi diwi zilweki laiwé
eekahpj, bischu pungi (zittur fakka auli) par
Daugawu zelt un winna mallá kohká uswilt.
Tas weens to lairi ar keksi stundams Daugawá
eekriht, tas ohrs, wegs zilweks kas labbi
ne reds, un lohti istruhzinahs to lairi us ohtru
Daugawas mallu aissrum, kaut ta slihkoscha
zilweka brahlis kas Daugawas mallá stahweja
gan kleedse, lai tam slihkosham, kas trihs
reises wirs uhdeni nahze, to airi pasneids, jeb
to lairi peestum; bet tas wezzais eebaadihst
ne gribbeja litsia eedohtees. Kamehr tad ta
slihkuscha zilweka brahlis, zittu lairi dabbujis
paligá steidsahs, bet tas to slihkuschu wairs ne
atradde; tikkai pehz trim deenahm to lihki dab-
busch glabbaja. Gan nu ta atraitne ar
sorveem 4 behrneem bejdu pilna, kas winneem
maissi dohs.

Ta slihkuscha zilweka listens muhs gan pa-
mahza: kad tu esfi apnehmis fo darriht, tad
darri to no wissa prahtha un ar wissa spehku.

No Grohbines, Imá Zuhlius deená.

Pehz ta ilga karstuma, zaur fo ir muhsu
pußses laukeem un plawahm tik dauds jazeesch

bija, ka wehla wassareju-fehkla flifti usdihge,
ausas sinischi semmè isdegge, sahlite itt djel-
tana palifke, un papüe ar arklu ne mas ee-eet
ne warreja, isgahjuschà neddelà pahr reis itt
labbi pahrlja, un wissi semmes augli tappe
atspirdsinati. Bet schodeen pehz pußdeenas
usgahje sihws pehrfons, pee ittin rahma un
filta laika. Pirnais leetus, fo schis pehrfons
atwedde, bija ar leeleem frussas gabaleem
famaifihts, kas itt pamasitinam no debbesim
semme kritte. Krussa bija tik leela, kà dischas
puppas, un kad mahzitaja muischà tappe
fwehrtä, tad atradde, ka bo gabbali us mahz-
zinu gahje; diwi frussas gabbali tad pahri
pahr lohti wilke. Schi leela krussa valdeewas
Deewam bija retta, un tapehz ne kahdu leelu
stahdi ne darrija. Par to jaiku leetu wissi
eedshwotaji preezajahs, jo mehs to ilgi ne
bijam redsejusch.

* * *

Pappes = muischà leela nelaine notiffusi.
Pats nohmas = kungs, Oprahts Friedrichs
wahrdà, labs im gohdigs wihrs no mahzitas
fahrtas pa paschu pußdeenu iseet, semmes-
mehrata fungu drunä apmekleht un us maltiti
mahjas west. Winsch farwu plinti lihds nemm
un ar pihipi mitté aplohfä pahr schohgu kahpj.
Plinte schaggardöc aiskabbinajahs, issprahgst,
un tas schahweens nelaimigam fungam tà zaur
fruhstim eet, ka tahliht us weetas paleek.
Dauds labbi draugi pehz schi funga schehlojahs,
un winna raddi Wahzsemme ar behdahm no
schi notiffuma dsirdehs. — Bet juhs, ak
lautini! mahzajtees ar lahdetahm plintehm ap-
dohmigi dsihwoht. Weens pats brihdis warr
leelas nelaines dsemdeht. Nelaika Pappes-
kungs tappe schodeen par diwi neddelahm glab-
bahst.

No Kabilles, tanní Zschà Zuhli.

Weens no Rendes fainneekem no Streies
mahjahn ar wesumu darmas us Saldes ap-
rinski aisbrauzis tur rudsus par farwu darwu
eemihjis us mahjahn brauzohrt weenä frohgä
fanahze ar weenu wanderselli, kas labbi bij
apgehrbts, un ar 2 schihdeem un I burlaku.
Tas sellis paehdis, makfa fo parradà bija un

eet prohjam; tee 2 schihdi im tas burlaks winnam ahtri dohdahs pakkal im Streies fainneeks lehnâ sohlâ ar sawu wesumu arri brauz par to paschü zeltu, ne ilgi tad panahk tohs 3 sleykawus kas patlabban to nabbagu selli nokauj. — Tas gohdigs fainneeks gresschahs tulihst atpakkal im dohd peenahkamu tannî muischâ, kur tas frohgs peederr. Patlabban laudis tannî muischâ suhdus wedde, tad nu wissi us meschu dewahs im nokehre pateki tohs diwi schihdus, weenam bija leels nasis fullê.

No Wahzsemmes.

Mudsu p'auschana pee mums jau us jauneem Zahneem sahku, im Beimeru seminé jau feschas deenas preefsch jauneem Zahneem jaunu maissi eldusch; rudi eefsch graudeem un eefsch falmeeem ittin rasni, bet no kweescheem mas to warr gaibih, un wassareji gan drihs wisszaur flitti. — No Amower pilssata rakta, kad pa feschahm neddelahm itt nefahds leetus narw bijis; wassareji un dahrsa augli tadehl gan drihs pagallam fakaltuschi. No Wirzburg pilssata (kas paschâ Wahzsemmes widdû stahw) dabbu dsirdeht, kad wihna ohgas jau pa jauneem Zahneem gattawas bijuschas, ko retteem gaddeem reds.

Pamahzischana pee kohku stahdichanas.

Dandfreisahm dsird kad ruddens tas labba-kas laiks pehz kohku stahdichanas, bet now teesa; ruddeni stahditam kohkam tahs masakas faknes kas tahs ihstenas fullu fineblejas sarautas, un nu par wissas seemas bahrgu laiku winnam jaturrahs, bet pawassarâ kad wissas-dabbas leetas sahk fusteh, tad lehtaki spehj jaunas faknes dsiht un to pahrstahdichanu iszeest. Zelli taggad ar kohkeem wissur apstahdijami un te tas, kas to leetu proht, redsoht ka nelaikâ jeb ne pareisi kohkus stahda, noschello to weltigu puhlinu un tohs par nepateefu mai-tatus jaunus kohkus. Kas gribb behrses stahdih, tam maijaga wissus appakschejus sarrus nogreest, ne ittin flaht pee kohka, bet spurras jampatt pahri tullu garris, spizzi itt ne mas ne buhs aistift; ja ta behrses stahdifi, tad ja-

tik labbas faknes bijuschas gan drihs wissas augs, bet ja, kâ daschi mehdî darriht, ar zirwi paschü spizzi nozechrt un tad ar wisseem sarreem behrji stahda, tad warr buht no definitahm ka weena augs, jo tahs labbakas faknes un tahs smalkakas fullu fineblejas, to stahdijami kohku isrohkoht, norautas un ka gan tee faknu strup-pischi wissus sarrus spehj ar fullu pildiht un wissam kohkam peenahkamu usturru doht? Pee ikkatra kohka stahdichanas waijaga us to raudsiht, ka no masahm faknehm arri kas paleek flahtu un kad israkta bedrê eeleek, tad ar roh-kahm labbas irdenas semmes papreelshu ja-us-berr, pirms to zaurumus pagallam aismett. Tohs zaurumus kur kohkus gribb stahdih jau ruddeni warr israft, bet patte kohku stahdichana dauds labbaki pawassarâ noteek, tannî laikâ kad fulla tikkai sahk kohkds kahpt.

Teesas fluddinachanas.

Us pawehleschanu tahs Beisaristigas Majesteet, ta Patwaldineeka wissu Kreewu u. t. j. pr., no Sohdu-Muischas Pagasta-teesas wissi parradudeweji ta Widdus-Muischas islitta fainneeka Neiluschu Bajara, par furra mantu Konfurse zaur schihs deenas spreediumu spreesta, schê teek faaizinati, pee saudeschanas fawas teesas eefsch 2 mehnescheem, prohti lihds 17tu August mehnescha deenu schi gadda, kas par to weenigu un isslehsamu terminu irr nolista, ar farahm prassifchanahm un parahdischanahm, woi paschi, woi zaur weetneeku, kâ irr wehlehts, scheit atnahkt un tad to Teesas spreediumu dabbuht dsirdeht. To buhs wehrâ nemt! (2)

Ar Sohdu-Muischas Pagasta-teesas raksteem un sehgeli islaists, tannî 17ta Juuni 1822.
(S. W.) Pehter Swirkal, preefschfchdetais.
(Nr. 79.) F. Heinz, Pagasta-teesas skrih-weris.

* * *
Pehz Tukumes Rahts-teesas spreediuma teek aizinati schee Ebreeri, prohti: Benze Salomon Stern, Behr Fircks, Aron Hatzke-Hiebus, Izig Heymann, Izig Aron Kraemer, Jossel Salomon Meyer, Abraham Schmul

Paradiesgarten, Benjamin Jakob, Aron Moses Lewin un Wulf Moses, lai tahs sudraba leetas, fo pee Tukkumes kohymanna Kahrila Blungner kihlā nodewuschi, ittin teesham lihds 18tu September schi gadda atpehrk; ja nè, tad schee kihli tannī peeminnetā deenā, kas no Lee-sas par pahrdohschanas terminu nolista, eeksch uhtruppu taps pahrdoyti. Tukkumē, tannī 5tā Juhli 1822.

Us tizzibū,
Giftehrs C. Hoffmann.

Kad pee Grobbines Pilsfunga-teefas gal-schu behrs sirgs kahdu 8 gaddu wezs, bes zittahm sihmehm, kas masjas kruhthes meschā atrafts, irr tappis nodohts, un pehz fo tas kam peederr wehl naw peeteizees, tad sché teek sluddinahts, lai tas, kas warr parahdiht ka schis sirgs winnam pateefi peederr, eeksch 6 neddelahm no tahs scheit appakschā rafnitas deenas to darra un wissu atdohd kas schi sirga labbad isdohts, tad to atdabhuhs, ja nè, tad

schi Pilefunga-teefas pehz liffumeem turplikam spreedihs. Grobbine, tannī 4tā Juhli 1822. (Nr. 1461.) Baron no Roenne, Pilsfunga. Aktuahrs Senn.

Zittas fluddinashanas.

Preefsch kahdahm tschetrahm neddelahm no Behrses Muischas (Baukes Kirspelhle) pehz padarritas sahdsibas, meita, Greete wahrdā, aisbehgusi. Schi meita 19 gaddu wezza, smukki august, matti tumfchi bruhni, azzis pellakas, gihmis pa-bruhns, deggins widdischks. Pehz drehbehm winnai bija, srihpaini willanu swahrki un fattunes kamsohle farkanā grunte sailahm strihpchein. Kas par scho meitu taifnu sunnī pee Behrses-Muischas Pollizes dohd, peenahkamu pateizibas naudu dabbuhs. (1)

No Ohsolu - Muischas waggares Tinteru mahjahm tannī 13tā Juhli tumfchi bruhns sirgs aissstrehjis, 4tā gaddā, preefschahjas kaltas, paplats no krusta, masa appala sihmitre peere. Kas atskappe, labbu pateizibas naudu dabbuhs.

Naudas, Labbibas un Prezzu tirgus us plazzi. Rihgē tannī 15tā Juhli 1822.

	Sudraba naudā.	Rb.	Kp.		Sudraba naudā.	Rb.	Kp.
3 Rubbyli 76 ^½ Kap. Papihru naudas geldeja	I —			I Pohds kannepu	I —		
5 — Papihru naudas . . . —	I 32			linnu labbakas surtes	2	50	
1 jauns Dahldeiris	I 34			— flittakas surtes	2	10	
1 Puhrs rudsu	I 30			tabaka	—	80	
I — kweeschu	2 —			dselses	—	90	
I — meeschu	— 95			swesta	I	80	
I — meeschu + putraimu	I 80			muzzza silku, preschu muzzā	5	75	
I — ausu	— 75			wiblschuu muzzā	6	—	
I — kweeschu - miltu	3 —			leddus - fahls	6	—	
I — bihdeletu rudsu - miltu	I 80			rupjas farkanā fahls	4	75	
I — rupju rudsu - miltu	I 25			rupjas hatalas fahls	4	—	
I — firat	I 60			smalkas fahls	4	—	
I — linnu - sehklas	4 —			50 Graschi irr Warra jeb Papihres Rubbuls un Warra naada stahlw ar papihres naudu weenā mafsa.			
I — kanni pu - sehklas	2 —						

Den Druck genehmiget, von der Einführungskommission dazu beauftragt, der

Staatsrath Necke.